

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV**

OTÁZKY PRE ŠTÁTNE SKÚŠKY

na Fakulte medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave
platné v akademickom roku 2016/2017
pre študentov inžinierskeho štúdia študijného programu *Hospodárska diplomacia*

Predmety štátnej skúšky:

- **SVETOVÁ EKONOMIKA**, predmet pozostáva z okruhov:
  - Aktuálne otázky Európskej únie
  - Ekonomika rozvojových štátov
  - Medzinárodné hospodárske vzťahy II.
  - Svetová ekonomika II.

- **MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY**, predmet pozostáva z okruhov:
  - Právo Európskej únie
  - Kultúry v medzinárodných vzťahoch
  - Medzinárodné vzťahy politické I.
  - Medzinárodné vzťahy politické II.
  - Právo v medzinárodných ekonomických vzťahoch
  - Medzinárodné právo verejné

.....
Predmet štátnej skúšky: SVETOVÁ EKONOMIKA
Okruh predmetu: Aktuálne otázky Európskej únie

1. Dlhová kríza v eurozóne

- základné príčiny krízy v eurozóne;
- dopady krízy v eurozóne na krajiny PIGS;
- prehľad stabilizačných mechanizmov, záchranné balíky pre Grécko.

2. Postavenie ekonomiky EÚ vo svetovom hospodárstve

- Postavenie ekonomiky EÚ z hľadiska ekonomických ukazovateľov;
- Postavenie ekonomiky EÚ v medzinárodnom obchode;
- Problematika konkurencieschopnosti EÚ vo svetovom hospodárstve.

3. Rozpočet EÚ

- príjmy a výdavky rozpočtu EÚ;
- Viacročný finančný rámec 2014 - 2020;
- procedúra schvaľovania rozpočtu.

4. Postavenie Slovenska v Európskej únii

- hlavné medzníky v prístupovom procese SR do EÚ, Eurozóny;
- Slovenské predsedníctvo v Rade EÚ – priority, Bratislavský proces;
- úloha V4 v rámci Európskej únie.

5. Ekonomická charakteristika a postavenie Nemeckej spolkovej republiky

- súčasná ekonomická charakteristika a odvetvová štruktúra hospodárstva;
- osobitosti hospodárskeho vývoja Nemecka;
- súčasné postavenie Nemeckej spolkovej republiky v rámci EÚ.

6. Aktuálne postavenie a ekonomická charakteristika Spojeného kráľovstva

- ekonomické postavenie Spojeného kráľovstva v rámci EÚ;
- problematika euroskepticizmu a Brexit;
- možné politické a ekonomické dopady Brexitu na Spojené kráľovstvo.

7. Ekonomická charakteristika a postavenie Francúzska

- súčasná všeobecná ekonomická charakteristika;
- charakteristika odvetvovej štruktúry hospodárstva;
- aktuálne otázky a postavenie Francúzska v rámci EÚ.

8. Ekonomická charakteristika štátov Beneluxu

- súčasná všeobecná ekonomická charakteristika;
- osobitosti odvetvovej štruktúry štátov Beneluxu;
- štáty Beneluxu ako inkubátor európskej integrácie.

Predmet štátnej skúšky: SVETOVÁ EKONOMIKA

Okruh predmetu: Ekonomika rozvojových štátov

9. Afrika v medzinárodných ekonomických vzťahoch

- charakteristika významu a postavenia Afriky v medzinárodných ekonomických vzťahoch;
- úloha vo svetovom hospodárstve;
- vzťahy Afriky s centrami ekonomickej moci vo svetovom hospodárstve;
- charakteristika politiky Číny voči Afrike.

10. Ekonomická charakteristika Indie. Postavenie krajiny v rámci medzinárodných ekonomických vzťahov

- všeobecná charakteristika Indie prostredníctvom základných ekonomických ukazovateľov;
- štruktúra hospodárstva;
- postavenie Indie vo svetovom hospodárstve;
- zapojenie Indie do medzinárodných ekonomických vzťahov – svetový obchod, investície, migrácia.

11. Sociálne problémy rozvojových krajín. Meranie kvality života. Chudoba a nerovnosť v rozvojových krajinách.

- prehľad vybraných sociálnych problémov rozvojových krajín;
- riešenie vybraných problémov a politiky v oblasti zvyšovania kvality života a odstraňovania chudoby a nerovnosti;
- chudoba ako najrozšírenejší problém, jej definícia a kvantifikácia;
- nerovnosť ako sociálno-ekonomický fenomén v rozvojových štátoch; meranie nerovnosti.

12. Všeobecná charakteristika rozvojových krajín, spoločné znaky, členenie a ich diferenciacia

- charakteristika rozvojových krajín na základe vybraných ukazovateľov;
- vymedzenie spoločných znakov rozvojových krajín;
- rozdiely medzi rozvojovými krajinami;
- členenie rozvojových krajín do homogénnych skupín;

- postavenie rozvojových krajín so svetovým hospodárstve.

13. Demografická charakteristika rozvojových krajín

- faktory vplyvu na distribúciu populácie v rozvojových krajinách;
- demografické cykly v rozvojových krajinách;
- vzájomný vzťah demografického a ekonomického rozvoja;
- demografický prechod v rozvojových krajinách;
- demografická charakteristika rozvojových krajín;
- demografická politika v rozvojových krajinách;
- demografické problémy rozvojových krajín.

14. Vzdelanie a zdravotníctvo v rozvojových krajinách

- vývoj vzdelania v rozvojových krajinách;
- problémy vo vzdelaní v rozvojových krajinách;
- zdravotný stav populácie v rozvojových krajinách;
- faktory vplyvu na zdravotný stav populácie;
- zdravie a ekonomický rozvoj.

15. PZI v rozvojových krajinách, zapojenie krajín jednotlivých regiónov do medzinárodného obchodu

- prílev a odlev PZI;
- významní recipienti a donori PZI z rozvojových krajín;
- integračné zoskupenia jednotlivých regiónov a ich zapojenie do medzinárodného obchodu.

16. Úroveň poľnohospodárstva a potravinová bezpečnosť v rozvojových krajinách, Zelená revolúcia a jej vplyv na poľnohospodárstvo rozvojových krajín

- dôvody zaostávania poľnohospodárstva za ostatnými odvetviami;
- faktory rastu produktivity poľnohospodárstva v rozvojových krajinách;
- faktory prispievajúce k nízkemu príjmu a chudobe v poľnohospodárstve;
- typy a vývoj poľnohospodárstva v rozvojových krajinách;
- hlavné systémy produkcie potravín;
- zelená revolúcia;
- potravinová bezpečnosť a jej problémy v rozvojových krajinách.

17. Prírodné zdroje v rozvojových krajinách a teória preklatia nerastným bohatstvom

- preklatie nerastného bohatstva;
- rozmiestnenie zdrojov v rozvojových krajinách;
- faktory degradácie životného prostredia v rozvojových krajinách;
- environmentálne dopady rozvoja a ekonomického rastu rozvojových krajín;
- hlavné regionálne environmentálne problémy.

Predmet štátnej skúšky: SVETOVÁ EKONOMIKA

Okruh predmetu: Medzinárodné hospodárske vzťahy II.

18. Ekonomický vývoj USA

- vývoj postavenia USA vo svetovej ekonomike od druhej svetovej vojny;
- problematika deficitu štátneho rozpočtu USA a jeho vývoj;
- zahraničný obchod USA – problematika deficitu zahraničného obchodu;
- priame zahraničné investície z USA a do USA;
- príčiny súčasnej hospodárskej krízy - úloha USA;
- riešenie súčasnej hospodárskej krízy v ekonomike USA - balík opatrení;
- predpoklady ďalšieho ekonomického vývoja v USA.

19. Ekonomický vývoj Latinskej Ameriky

- osobitosti historického vývoja regiónu Latinskej Ameriky;
- surovinové zdroje regiónu a jeho závislosť na nich;
- rozvoj priemyslu;
- príčiny kríz v regióne a ich riešenie;
- súčasná ekonomická charakteristika regiónu Latinskej Ameriky.

20. Ekonomický vývoj Brazílie

- politický a ekonomický vývoj Brazílie od vzniku nezávislého štátu;
- striedanie vojenských a civilných vlád, ich špecifické úlohy v rozvoji ekonomiky;
- brazílske krízy - v 80. a 90. rokoch 20. storočia, ich príčiny a následky;
- súčasná ekonomická situácia Brazílie.

21. Ekonomický vývoj Argentíny

- politický a ekonomický vývoj Argentíny od vzniku nezávislého štátu;
- striedanie vojenských a civilných vlád, ich špecifické úlohy v rozvoji ekonomiky;
- argentínska kríza na začiatku 21. storočia – príčiny a následky;
- súčasná ekonomická situácia v Argentíne.

22. Ekonomický vývoj Čile

- politický a ekonomický vývoj Čile - od vzniku nezávislého štátu;
- civilné a vojenské vlády, ich špecifické úlohy v rozvoji ekonomiky;
- vláda Salvadora Allendeho a vojenský puč v roku 1973, ekonomická situácia v danom období;
- osobitosti ekonomického rozvoja v období vlády vojenskej junty v 70. a 80. rokoch 20. storočia, ekonomické reformy, ich obsah výsledky;
- súčasná ekonomická situácia v Čile.

23. Ekonomický vývoj Japonska

- ekonomický vývoj Japonska od druhej svetovej vojny do začiatku 90. rokov 20. storočia;
- japonská ekonomika od 90. rokov 20. storočia;
- príčiny krízy v japonskej ekonomike začiatkom 90. rokov 20. storočia;
- prasknutie bubliny;
- zahraničný obchod Japonska;
- vývoj kurzu japonského jenu a jeho vplyv na japonskú ekonomiku;
- súčasná ekonomická situácia v Japonsku;
- perspektívy vývoja japonskej ekonomiky.

24. Novoindustrializované krajiny (NIK)

- osobitosti vývoja novoindustrializovaných štátov juhovýchodnej Ázie - prvej vlny industrializácie;
- obsah jednotlivých etáp industrializácie;
- zmeny v komparatívnych výhodách krajín regiónu;
- zahranično-ekonomické vzťahy štátov regiónu a ich vplyv na ekonomický rozvoj;
- kríza v juhovýchodnej Ázii;
- súčasná všeobecná ekonomická charakteristika.

25. Novoindustrializované krajiny (NIK) druhej vlny industrializácie

- osobitosti ekonomického vývoja krajín druhej vlny industrializácie;
- charakteristika jednotlivých krajín druhej vlny industrializácie a jej špecifická - Indonézia, Malajzia, Thajsko a Filipíny;
- perspektívy ďalšieho ekonomického vývoja krajín regiónu.

Predmet štátnej skúšky: SVETOVÁ EKONOMIKA

Okruh predmetu: Svetová ekonomika II.

26. Historický vývoj postavenia ČĽR vo svetovej ekonomike

- historické udalosti a faktory ovplyvňujúce postavenie Číny;
- vznik ČĽR a jeho ekonomické dopady na ekonomiku krajiny;
- dôvody a priebeh liberalizácie obchodu a investícií v rámci Dengových reforiem;
- vývoj priamych zahraničných investícií a zahraničného obchodu Číny.
- čínsky juan ako faktor zahraničnoobchodnej politiky.

27. Súčasnú postavenie ČĽR vo svetovej ekonomike

- vstup Číny do WTO a jeho následky;
- charakteristika štruktúry hospodárstva a odvetví, v ktorých krajina vyniká;
- vplyv globálnej finančnej krízy na čínsku ekonomiku, protikrízové opatrenia a pokrízový vývoj.

28. Súčasnú postavenie Ruskej federácie vo svetovej ekonomike

- historické udalosti a tendencie ovplyvňujúce postavenie Ruska;
- ekonomická kríza v Rusku z roku 1998, príčiny a následky;
- ekonomický vývoj po kríze, obdobie 1998-2008;
- vstup Ruska do WTO a integračné tendencie v rámci regiónu.
- zahraničný obchod Ruska - jeho vývoj a perspektívy, vývoj kurzu ruského rubľa voči USD.

29. Ekonomická charakteristika Kazachstanu

- významné odvetvia ekonomiky Kazachstanu;
- vývojové tendencie a perspektívy;
- zahraničný obchod a investície.

30. Ekonomická charakteristika Ukrajiny

- osobitosti ekonomického vývoja Ukrajiny;
- významné národohospodárske odvetvia;
- zahraničný obchod;
- integračné projekty (EÚ a euroázijský priestor).

.....

Predmet štátnej skúšky: MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Okruh predmetu: Kultúry v medzinárodných vzťahoch

1. Charakterizujte západnú kultúru, jej základné modifikácie a odlišnosti medzi nimi.

Základné hodnoty euroamerickej civilizácie

- vymedzenie západnej kultúry, jej modifikácií;
- základná charakteristika európskej kultúry, jej korene a základné vývinové etapy;
- špecifickosť vývoja americkej kultúry;
- základné hodnoty euroamerickej civilizácie.

2. Islamská kultúra, jej miesto v súčasnom svete

- vznik islamu, islamskej kultúry;
- hodnotová orientácia islamskej kultúry;
- vzťah islamu a Západu (modernizácia, protizápadnosť, príčiny vzájomných obáv; diferencovanosť postojov od reformistov po fundamentalistov a radikálov).

3. Konfuciánska kultúra, jej základné hodnoty a vzťah k západnej kultúre

- stručne charakterizujte čínsku spoločnosť, jej zmeny, hlavné smery čínskeho myslenia (konfucianizmus, taoizmus);
- agrárne východiská kultúry a hodnôt v čínskej spoločnosti; úloha rodiny, štátu, jednotlivca;
- základné odlišnosti západnej a čínskej kultúry a myslenia;
- zmeny v politickom vývoji v Číne vo vzťahu k podnikaniu;
- kultúrne špecifiká obchodu s Čínou.

4. Kultúrna politika EÚ po prijatí Lisabonskej zmluvy

- charakterizujte zmeny kultúrnej politiky EÚ od Maastrichtu po Lisabon;
- multikultúrna politika EÚ;
- vzťah súčasnej kultúrnej politiky EÚ s európskou, resp. západnou kultúrnou tradíciou.

5. Vysvetlite hlavné princípy súčasného multikulturalizmu

- rozdiel medzi multikulturalitou a multikulturalizmom;
- multikulturalizmus ako nástroj politiky;
- uveďte, ktoré štáty sveta uplatňujú vo svojej vnútornej politike multikulturalizmus.

Predmet štátnej skúšky: MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Okruh predmetu: Medzinárodné vzťahy politické I.

6. Všeobecná charakteristika medzinárodných vzťahov, základné teórie a paradigmy medzinárodných vzťahov

- definícia pojmu medzinárodné vzťahy;
- druhy medzinárodných vzťahov – charakteristika;
- medzinárodná politika – medzinárodné vzťahy ich vzájomný vzťah;
- všeobecná charakteristika teórie medzinárodných vzťahov
- klasifikácia teórií (paradigiem) v súčasnej teórii medzinárodných vzťahov
- základné teórie (paradigmy) medzinárodných vzťahov

7. Systémové chápanie medzinárodných vzťahov

- zaradenie pojmu systém do teórii medzinárodných vzťahov (scientizmus, M. Kaplan)
- základné prvky systému medzinárodných vzťahov,
- aktéri medzinárodných vzťahov
- počet centier moci v systéme medzinárodných vzťahov,
- úrovne analýzy medzinárodných vzťahov
- medzinárodné spoločenstvo a medzinárodné režimy

8. Zahraničná politika

- všeobecná charakteristika pojmu - politika ako predpoklad účasti na medzinárodných vzťahoch;
- vzájomná spätosť zahraničnej a vnútornej politiky;
- národný záujem v zahraničnej politike;
- vnútorné a medzinárodné orgány štátu pre medzinárodné styky.

9. Aktéri medzinárodných vzťahov

- všeobecná charakteristika pojmu aktér medzinárodných vzťahov;
- štát ako základný aktér medzinárodných vzťahov a jeho atribúty;
- medzinárodné organizácie ako aktéri medzinárodných vzťahov;
- neštátni aktéri medzinárodných vzťahov;
- zmeny v pôsobení aktérov medzinárodných vzťahov po rozpade bipolarity a v podmienkach globalizácie.

10. Charakteristické črty medzinárodných vzťahov v období od roku 1945 do rozpadu ich bipolárneho usporiadania

- povojnové usporiadanie sveta, rozdelenie sfér vplyvu;
- základné črty vývoja medzinárodných vzťahov v období bipolárneho rozdelenia sveta;
- vzťahy medzi ZSSR a USA v rokoch 1945 – 1990;
- najvýznamnejšie udalosti v medzinárodných vzťahoch v rokoch 1945 – 1990;
- rozpad bipolárneho usporiadania medzinárodných vzťahov a jeho následky;

Predmet štátnej skúšky: MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Okruh predmetu: Medzinárodné vzťahy politické II.

11. Vývoj medzinárodnopolitického postavenia USA v 20. storočí a súčasná zahraničná politika USA

- základné subjekty, ktoré sa podieľajú na tvorbe a realizácii zahraničnej politiky USA;
- vývoj postavenia USA v medzinárodných vzťahoch v 20. storočí a jeho zmena po rozpade bipolarity;
- vývoj americkej zahraničnej politiky od začiatku 90. rokov 20. storočia do súčasnosti;
- protirečivé výsledky a následky zahraničnej politiky USA v 21. storočí (v období vlády prezidenta Georgea Busha ml. a Baracka Obamu);
- aktuálne problémy zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov USA v podmienkach vlády prezidenta Donalda Trumpa.

12. Príčiny rozpadu ZSSR a ich dopady na vývoj medzinárodných vzťahov. Postavenie RF v súčasných medzinárodných vzťahoch

- príčiny rozpadu ZSSR a jeho následky pre vývoj medzinárodných vzťahov;
- štáty (skupiny štátov), ktoré vznikli po rozpade ZSSR na jeho území a najvýznamnejšie problémy ich zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov,
- RF ako nástupnícky štát ZSSR a jeho pozícia v medzinárodných vzťahoch;
- vývoj zahraničnej politiky RF, kľúčové problémy, ktoré sa v ňom prejavili;
- aktuálne problémy zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov RF po nástupe V. Putina do funkcie prezidenta RF v roku 2012.

13. Vývoj medzinárodnopolitickej situácie v Afrike po skončení studenej vojny

- charakteristika Afriky ako regiónu svetovej politiky;
- sociálno-ekonomický vývoj v Afrike po skončení studenej vojny a jeho dopady na medzinárodno-politickú situáciu;
- vývoj bezpečnosti v Afrike a najvýznamnejšie (najväčšie) ozbrojené konflikty po skončení studenej vojny;
- vývoj integračných procesov v Afrike po skončení studenej vojny – vznik a vývoj Africkej únie;
- aktuálne problémy medzinárodnej politiky v Afrike,

14. Vývoj medzinárodnopolitickej situácie na Ďalekom východe po skončení studenej vojny a postavenie ČLR v súčasných medzinárodných vzťahoch

- charakteristika Ďalekého východu ako regiónu svetovej politiky;
- vývoj v ČLR po skončení studenej vojny a jeho medzinárodnopolitické súvislosti;
- zmeny v pozícii ČLR vo svetovej politike po skončení studenej vojny;
- vývoj vzťahov ČLR s RF, USA a EÚ v politickej oblasti;

- aktuálne problémy medzinárodnej politiky a bezpečnosti na Ďalekom východe.

15. Vývoj medzinárodnej bezpečnosti po skončení studenej vojny

- stručná charakteristika nového chápania bezpečnosti a jeho významu pre riešenie problémov medzinárodných vzťahov;
- najväčšie vojny a ozbrojené konflikty po skončení studenej vojny;
- náčrt klasifikácie súčasných bezpečnostných hrozieb vo svete a ich stručná charakteristika;
- aktuálne problémy medzinárodnej bezpečnosti s dôrazom na prebiehajúce ozbrojené konflikty vo svete
- aktuálne problémy nevojenskej bezpečnosti najmä v spojení s následkami globálnej krízy.

Predmet štátnej skúšky: MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Okruh predmetu: **Právo Európskej únie**

16. Medzinárodnoprávna povaha Európskej únie

- medzinárodnoprávna povaha EÚ pred a po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy;
- motívy, hodnoty a ciele EÚ a ich genéza počas procesu európskej integrácie;
- právomoci EÚ a ich členenie - význam zásady prenesenia právomocí, subsidiarity a proporcionality pri vymedzení a vykonávaní právomocí EÚ;
- symboly EÚ.

17. Charakteristika primárneho práva Európskej únie, všeobecných právnych zásad, medzinárodných zmlúv a judikatúry Súdneho dvora Európskej únie

- primárne právo – všeobecná charakteristika, spôsoby revízie;
- všeobecné právne zásady – všeobecná charakteristika;
- medzinárodné zmluvy – všeobecná charakteristika, postup pri ich uzatváraní;
- judikatúra Súdneho dvora EÚ – všeobecná charakteristika.

18. Charakteristika sekundárneho práva Európskej únie

- všeobecná charakteristika sekundárneho práva EÚ;
- členenie sekundárnych aktov a ich charakteristika;
- proces tvorby sekundárneho práva EÚ – riadny a mimoriadny legislatívny postup;
- úloha národných parlamentov členských štátov v procese tvorby sekundárneho práva EÚ;
- sekundárne právo v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

19. Charakteristika súdneho systému Európskej únie

- všeobecná charakteristika Súdneho dvora EÚ – historický vývoj, zloženie, právomoci jednotlivých súdov;
- procesné pravidlá v konaní pred Súdnym dvorom EÚ;
- typy sporových konaní pred Súdnym dvorom EÚ;
- konanie o predbežnej otázke;
- charakteristika zásad definovaných Súdnym dvorom EÚ - zásada priameho účinku, zásada prednosti práva EÚ pred vnútroštátnym právom, zásada zodpovednosti členského štátu za škodu spôsobenú jednotlivcom porušením práva EÚ.

20. Občianstvo Európskej únie a ochrana ľudských práv v Európskej únii

- všeobecná charakteristika občianstva EÚ a jeho vzťah k štátnemu občianstvu;

- práva vyplývajúce z občianstva EÚ a ich charakteristika;
- všeobecná charakteristika systému ochrany ľudských práv v EÚ a historický vývoj;
- Charta základných práv EÚ – štruktúra, rozsah jej pôsobnosti.

Predmet štátnej skúšky: MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Okruh predmetu: Právo v medzinárodných ekonomických vzťahoch

21. Základná charakteristika medzinárodného ekonomického práva

- pojem a predmet medzinárodného ekonomického práva, pododvetvia medzinárodného ekonomického práva;
- pramene a subjekty medzinárodného ekonomického práva;
- princípy medzinárodného ekonomického práva a jeho vzťah k medzinárodnému právu verejnému a súkromnému;
- ekonomická suverenita štátu;
- základná charakteristika medzinárodných finančných inštitúcií;
- poslanie, štruktúra, charakteristika a hlasovacie mechanizmy jednotlivých súčastí skupiny Svetovej banky.

22. Medzinárodný menový fond

- pojem, predmet a pramene medzinárodného finančného a menového práva a medzinárodného menového systému;
- poslanie, štruktúra, rozhodovacie mechanizmy MMF;
- definícia zvláštnych práv čerpania a charakteristika kondicionality MMF;
- základné predpoklady, podmienky a formy použitia všeobecných zdrojov MMF v porovnaní s právnymi podmienkami poskytnutia finančných prostriedkov z jednotlivých organizácií Svetovej banky;
- systém devízových kurzov podľa MMF a dohľad MMF.

23. WTO, jej história a základný právny rámec

- Havanská Charta a dohoda GATT 1947 – historický kontext, štruktúra dohody GATT 1947, orgány GATT 1947;
- Dohoda o zriadení WTO a jej prílohy;
- princípy, špecifiká a skladba zmluvného systému WTO;
- WTO a SR/EÚ - vznik členstva, historický a aktuálny vývoj vzťahov;
- hlavné princípy a pravidlá multilaterálneho obchodného systému;
- pravidlá WTO týkajúce sa spravodlivej hospodárskej súťaže (dumping, dotácie).

24. Riešenie sporov vo WTO

- história vývoja systému riešenia obchodných sporov v rámci GATT/WTO;
- hlavné orgány systému riešenia sporov vo WTO;
- proces riešenia sporov vo WTO;
- hlavné problémy systému riešenia sporov vo WTO.

25. Právna úprava medzinárodných investícií

- ekonomický a právny rozmer medzinárodných investícií; pojem investor, hostiteľský štát;
- pramene medzinárodného investičného práva;
- právny režim ochrany medzinárodných investícií – multilaterálne, plurilaterálne a bilaterálne investičné zmluvy;
- základné medzinárodnoprávne štandardy zaobchádzania s medzinárodnými investíciami
- riešenie medzinárodných investičných sporov,
- diplomatická ochrana investícií, konanie na vnútroštátnych súdoch;
- medzinárodné rozhodcovské a zmierovacie konanie ICSID;

- dodatočné pravidlá riešenia sporov ICSID (ICSID Additional Facility);
- ad hoc arbitrážne konanie podľa pravidiel UNCITRAL.

Predmet štátnej skúšky: MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Okruh predmetu: Medzinárodné právo verejné

26. Mierové riešenie medzinárodných sporov

- charakteristika mierového riešenia medzinárodných sporov,
- vymedzenie jednotlivých diplomatických a súdnych prostriedkov,
- charakteristika a vymedzenie základných pravidiel arbitrážneho konania,
- jurisdikcia, príslušnosť a konanie pred Medzinárodným súdnym dvorom.

27. Hlavné orgány OSN a ich úloha a právomocí pri zabezpečovaní mieru a bezpečnosti

- právomoci jednotlivých hlavných orgánov,
- úlohy jednotlivých orgánov pri zabezpečovaní mieru a bezpečnosti,
- mierové operácie OSN,
- sankčný mechanizmus OSN,
- ozbrojené akcie OSN /mandát OSN na použitie sily v medzinárodných vzťahoch/.

28. Právo ozbrojených konfliktov

- stručný vývoj vojnového práva a definícia agresie,
- základné zásady a pramene práva ozbrojených konfliktov,
- právne dôsledky vojnového stavu na bojujúce strany,
- vymedzenie príslušníkov ozbrojených síl,
- neutralita v medzinárodnom práve,
- vojnová okupácia,
- zastavenie vojnových akcií a ukončenie vojnového stavu.

29. Medzinárodné humanitárne právo

- charakteristika, základné zásady a pramene medzinárodného humanitárneho práva,
- zakázané spôsoby vedenia ozbrojeného konfliktu,
- zakázané prostriedky vedenia ozbrojeného konfliktu,
- ochrana obetí ozbrojených konfliktov v kontexte medzinárodného humanitárneho práva.

30. Medzinárodné trestné súdnictvo - trestanie medzinárodných zločinov

- základné vymedzenie medzinárodných zločinov,
- význam Medzinárodného vojenského tribunálu v Norimbergu pre medzinárodné trestné súdnictvo,
- ad hoc tribunály a zmiešané (hybridné) tribunály,
- Medzinárodný trestný súd.

31. Diplomatické výsady a imunity

- vymenovanie diplomatického zástupcu a ukončenie jeho činnosti,
- personál diplomatickej misie a jeho kategórie,
- imunity a výsady diplomatických zástupcov,
- zastupovanie vysielajúceho štátu v medzinárodných organizáciách.

32. Vymenovanie vedúcich konzulárnych úradov

- kompetencie konzulárnych úradov,
- imunity a výsady pracovníkov konzulárnych úradov,
- honorárny konzulát,
- konzulárny obvod.